Rut - Comentarii W. McDonald

I. LOCUIREA ÎN MOAB (1:1-5)

Încă din primele cuvinte ale cărţii facem cunoştinţă cu o familie de evrei care a părăsit Betleemul (casa pâinii) din Iuda (laudă) din cauza foametei, stabilindu-se la sud-est de Marea Moartă. Părinţii erau Elimelec (Dumnezeul meu este Rege) şi Naomi (Plăcuta mea). Fiii se numeau Mahlon (bolnăvicios) şi Chilion (tânjire). Ar fi fost mai bine să rămână în ţara lor, încrezându-se în Dumnezeu, decât să emigreze în Moab. Efrata (rădăcina eframiţior), denumirea străveche a Betleemului, înseamnă rodnicie.

Timpul judecătorilor a fost caracterizat prin declin moral. Prin urmare, nu ar trebui să surprindă faptul că ţara este afectată de foamete, pe care Dumnezeu a promis că o va trimite ca disciplinare pentru neascultare. Elimelec nu trebuia să părăsească Ţara Promisă, şi în nici un caz nu trebuia sa se stabilească în Moab. Oare nu citise niciodată textul de la Deuteronom 23:3-6? De ce nu s-a stabilit pe teritoriile fraţilor săi, la est de râul Iordan? Şi astfel şi-a condus familia din ţara celor vii într-un loc al morţii şi nerodniciei (nici Mahlon, nici Chilion nu au avut copii).

După moartea lui Elimelec, fiii lui şi-au luat neveste moabite. Mahlon s-a căsătorit cu Rut (4:10) iar Chilion s-a căsătorit cu Orpa. Deşi moabiţii nu sunt menţionaţi concret pe lista popoarelor cu care israeliţii nu aveau voie să se încuscrească, reiese clar din referinţele ulterioare că şi la ei se referea interdicţia (Ezra 9.1, 2;Neemia 13:23-25). Legea prevedea de asemenea că moabiţii nu aveau voie să intre în adunarea Domnului până la a zecea generaţie (Deut. 23:3). În cazul lui Rut, a intervenit harul, permiţându-i, cum vom vedea, descendentului său, David, să devină regele Israelului.

După zece ani, Mahlon şi Chilion au murit, lăsând-o pe Naomi cu două nurori străine: Orpa şi Rut.

II. ÎNTOARCEREA LA BETLEEM (1:6-22)

Naomi s-a hotărât să revină în Iuda, când a auzit că acolo se găseau alimente din belşug. Cele două nurori ale sale au pornit înapoi împreună cu ea, dar Naomi le-a îndemnat să se ducă înapoi la casele lor în Moab, amintindu-le că nu mai are fii pe care să-i ofere ca soţi. În acest context, Orpa şi-a sărutat soacra şi a revenit în familia ei.

Observaţi atitudinile diferite ale fiecăreia din cele trei văduve: Naomi a fost o văduvă întristată, deposedată de bucuriile pământeşti ale soţului şi familiei, în urma judecăţii divine. Orpa, după ce a luat aminte la cuvintele soacrei sale, s-a dovedit a fi o văduvă care pleacă, alegând calea cea mai comodă şi mai facilă. Dar Rut a fost o văduvă care s-a ţinut cu tot dinadinsul de Naomi, în pofida descurajărilor acesteia. Când Rut a optat în favoarea unei vieţi noi alături de Naomi, ea şi-a dat seama ca nu va fi uşor, că o aştepta multă trudă şi sărăcie, întrucât amândouă trebuiau să se întreţină singure, neavând nici un bărbat în casă. Apoi o aştepta despărţirea de casa părintească şi de cei dragi.

Dar Rut pur şi simplu nu putea să se despartă de Naomi. În cadrul uneia din cele mai nobile declaraţii făcute de o persoană neevreică din tot Vechiul Testament, ea a demonstrat ataşamentul ei deplin faţa de Naomi, alegând destinaţia ei, locuinţa ei, poporul ei, Dumnezeul ei şi chiar locul ei de îngropăciune.

Printr-o coincidenţă divină Naomi şi Rut au sosit în Betleem la începutul seceratului orzului, respectiv sezonul roadelor dintâi (care întruchipează învierea lui Cristos). Toată cetatea s-a pus în mişcare, dorind s-o revadă pe Naomi şi să-i ureze bun venit, pomenindu-i numele.

Ea le-a spus însă. „Nu-mi mai ziceţi Naomi (Plăcută), ci ziceţi-mi Mara (Amărăciune), căci Cel Atotputernic m-a umplut de amărăciune." Ea plecase de acasă plină (având şi soţ, şi fii) dar Domnul a adus-o înapoi lipsită (adică şi văduvă, şi fără copii). Tot aşa e şi cu noi: ne putem depărta de Domnul, apucând-o pe căile păcatului, dar Domnul ne va aduce înapoi goi, şi, de obicei, în urma unei serioase disciplinări.

III. RUT PE OGOARELE LUI BOAZ

Potrivit prevederilor legii, israeliţii nu aveau voie să culeagă toate spicele când secerau, ci trebuiau să lase în urmă câteva spice pe care să le culeagă cei nevoiaşi, străinii, orfanii şi văduvele (Lev. 19:9; 23:22; Deut. 24:19).

Rut s-a decis să profite de aceste prevederi, ducându-se pe ogoarele de orz ca să culeagă spicele rămase în urma secerătorilor. Nu întâmplarea sau norocul a făcut ca ea sa ajungă tocmai pe ogorul lui Boaz (care înseamnă în el e tărie, o rudă bogată a soţului ei decedat), ci Dumnezeu a aranjat astfel lucrurile.

Când a sosit Boaz de la Betleem, a întrebat cine este tânăra care culegea spice pe terenul său. Aflând că este nora lui Naomi, el a invitat-o cu amabilitate să continue să culeagă spice pe ogoarele sale şi să bea din apa rezervată argaţilor săi. Elogiind-o pentru pasul loial şi altruist pe care l-a făcut, Boaz a încheiat rostind o rugăciune pentru ea: „Domnul să-ţi răsplătească ce ai făcut şi plata să-ţi fie deplină din partea Domnului, Dumnezeului lui Israel, sub ale cărui aripi ai venit să te adăposteşti!" Leon Morris comentează:

La timpul nimerit, rugăciunea aceasta şi-a primit răspunsul, tocmai prin cel care a rostit-o. El recunoaşte aspectul religios al adoptării de către Rut a noii ţări, spunând că ea a venii să Se încreadă (AV) sub aripile lui Iehova. Se face astfel o comparaţie cu un pui plăpând ce-şi caută adăpost sub aripile păsării mamă. Este o imagine cât se poate de plastică a încrederii şi siguranţei.

Ea s-a mirat că Boaz, un evreu, a dat dovadă de atâta mărinimie faţă de o persoană din afara poporului său. Dar gestul lui Boaz era, desigur, motivat de ceea ce aflase despre bunătatea lui Rut faţă de Naomi şi despre felul în care se convertise la credinţa ebraică.

A fost atât de impresionat de ea încât a invitat-o să ia masa cu lucrătorii săi şi i-a instruit pe culegători să lase înadins mai multe spice în urmă pentru ca ea să le poată culege.

La sfârşitul zilei, ea a treierat ceea ce culesese şi a constatat că are cam o efă de orz, ceea ce însemnat o cantitate apreciabilă. Aşa trebuie să procedăm şi noi în studierea Cuvântului, respectiv să ne însuşim adevărurile de mare preţ descoperite în el, punându-le în practică.

În Boaz vedem ilustrate multe din calităţile excelente ale lui Cristos. Boaz era un om foarte bogat (v. 1). Totodată avea toată compasiunea pentru străin, pentru cel care nu avea nici un drept să beneficieze de favorurile sale (v. 8,9). El ştia totul despre Rut înainte de a o fi cunoscut (v. 11), după cum Domnul cunoaşte totul cu privire la noi, chiar înainte de a ajunge să-L cunoaştem noi. El a servit-o pe Rut cu toată gingăşia, toate nevoile ei fiind împlinite (v. 14). I-a acordat protecţie şi prosperitate în viitor (v. 15, 16). În aceste gesturi de har vedem o anticipare a îndurărilor ce avea să ni le descopere Ruda noastră Răscumpărătoare.

Când Rut a adus acasă grăunţele şi i-a povestit lui Naomi tot ce s-a întâmplat, această evreică înaintată în vârstă şi înţeleaptă a ştiut că programul Domnului se desfăşoară în bune condiţii. Ştia că Boaz este o rudă apropiată a soţului ei decedat şi şi-a dat seama că Domnul avea să lucreze minunat pentru Rut şi pentru ea. Prin urmare, a încurajat-o pe Rut să continue să culeagă spice pe ogorul lui Boaz. Sfatul dat de Naomi lui Rut ca aceasta să rămână pe terenurile lui Boaz a fost chibzuit. De vreme ce acesta s-a arătat plin de îndurare faţă de Rut, cum şi-ar putea ea permite să-l insulte sau să-i nesocotească protecţia ce i-o acorda ducându-se pe ogorul altuia?! Tot aşa si noi ar trebui să nu ne îndepărtăm de promisiunile pe care ni le-a făcut Domnul că se va îngriji de nevoile noastre şi ne va apăra, printr-o rătăcire pe terenurile plăcerilor lumii acesteia.

IV. RUDA RĂSCUMPĂRĂTOARE A LUI RUT

Naomi dorea din tot sufletul ca Rut să aibă parte de siguranţă - adică să găsească un soţ şi să-şi întemeieze un cămin. Prin urmare, a renunţat la propria ei cerinţă de a se putea recăsători şi obţine proprietate, sfătuind-o, în schimb, pe Rut să se ducă într-o noapte la aria lui Boaz, când acesta va treiera orzul.

Nefăcând parte din poporul Israel, lui Rut a trebuit să i se descrie amănunţit cum trebuie să abordeze, potrivit tradiţiei, ruda ei, cerându-i protecţia şi căsnicia levirată.

Aşadar, după ce Boaz şi-a terminat lucrul, a mâncat şi s-a retras să se odihnească, Rut s-a aşezat la picioarele lui, sub un colţ al păturii sale. Pentru noi cei de azi. acest lucru ni s-ar părea foarte ciudat, dar pe vremea aceea era un fapt cu totul legitim (vezi Ez. 16:8), neexistând nici un rău în asta, nimic care să sugereze vreo faptă rea.

Trezindu-se pe la miezul nopţii, Boaz a descoperit-o pe Rut la picioarele sale. Departe de a o certa, el a binecuvântat-o, după ce ea i-a cerut să exercite rolul de rudă răscumpărătoare. Termenul aripi de la 2:12 este pluralul aceluiaşi cuvânt tradus aici prin „aripă". Boaz o lăudase pe Rut pentru că a căutat refugiu la Iehova. Prin urmare, cum ar fi putut să refuze el să-i acorde refugiul pe care i-l solicita ea în virtutea legilor lui Iehova? În plus, era o femeie virtuoasă, una din acelea al cărei preţ îl întrece cu mult pe cel al giuvaierelor (Proverbe 31:10). El a elogiat-o pentru loialitatea ei, spunând că bunătatea din urmă de care a dat dovadă (adică devotamentul manifestat faţă de el) o întrece chiar pe cea dintâi (adică faptul că şi-a lăsat casa şi familia, rămânând alături de Naomi).

Legea lui Moise cerea ca atunci când un om murea fără copii, o rudă apropiată să se căsătorească cu văduva (Deuteronom 25:5-10), perpetuând astfel numele familiei şi împiedicând înstrăinarea pământului acelei familii. Era cu atât mai importantă în cazul unui om care murea fără să fi avut un fiu ca cineva să se căsătorească cu văduva lui, pentru ca să se nască un fiu care să asigure perpetuarea numelui.

Dar, cum ştim, Rut a rămas văduvă, fără copii. Întrucât Boaz era rudă cu Elimelec, el era eligibil de a exercita rolul de rudă răscumpărătoare care s-o ia de soţie pe Rut. De fapt, era nu doar eligibil, ci şi dornic s-o facă.

Dar exista un impediment de natură juridică: Exista un alt om cu un grad de rudenie mai apropiat decât al său, care era îndreptăţit să exercite dreptul de a se căsători cu Rut înaintea sa. Dacă se dovedea că această rudă mai apropiată nu este dispusă să exercite rolul de rudă răscumpărătoare, Boaz putea îndeplini acest rol. Chestiunea avea să fie rezolvată a doua zi dimineaţa.

Rut a rămas la picioarele lui până către zorii zilei. Boaz i-a umplut mantaua cu şase măsuri (efe) de orz. Acest gest a avut darul de a o asigura pe Rut de dragostea lui profundă, demonstrându-i lui Naomi că va împlini fără preget tot ce trebuia făcut.

Rut era o femeie cu un caracter nobil, fiind implicit demnă de bunătatea arătată ei de Boaz. Dar noi suntem păcătoşi netrebnici. Şi totuşi Domnul şi-a întins aripile deasupra noastră, primindu-ne aşa cum eram. Ne-a încărcat de daruri ale Sale, încurajându-ne cu promisiunea că va reveni şi va da curs căsătoriei. Mântuirea noastră este încheiată, fiind o lucrare isprăvită. Dar gustarea din binecuvântarea deplină a unirii noastre cu El este un eveniment pe care continuăm să-l aşteptăm, tânjind de dor după clipa revenirii Mirelui iubit.

Când Naomi a aflat tot ce s-a întâmplat, i-a spus lui Rut să stea liniştită şi sa aştepte desăvârşirea acestei complexe succesiuni de evenimente.

De multe ori aceasta este partea cea mai grea a credinţei-când nu mai e nimic de întreprins, când nu mai rămâne nimic de făcut decât să aştepţi în răbdare până când Dumnezeu va lucra după voia Sa cea bună şi desăvârşită. În momente ca acestea ne împresoară îndoiala şi se strecoară neliniştea.

V. RĂSCUMPĂRAREA DE CĂTRE BOAZ (4:1-12)

Dimineaţa, Boaz s-a suit la poarta cetăţii, unde stăteau bătrânii şi unde se rezolvau chestiunile de ordin juridic. S-a întâmplat (deşi aceasta nu e o întâmplare, ci o coincidenţă prestabilită divin) ca ruda apropiată să treacă pe acolo chiar în acel moment. Adresându-i-se cu apelativul „prietene" (Textui ebraic din acest verset prezintă particularităţi interesante, în sensul că, în loc să-l pomenească pe nume, îi spune cutare şi cutare) şi rugându-l să stea puţin, Boaz s-a adresat celor zece bătrâni, spunându-le povestea lui Naomi şi Rut. Apoi i-a dat rudei apropiate şansa de a răscumpăra terenul ce aparţinea lui Elimelec, care fusese probabil între timp ipotecat, când Elimelec se strămutase în Moab. Până în acest punct ruda al cărei nume nu este precizat fusese dispusă. Dar când Boaz i-a spus omului că oricine va cumpăra pământul va trebui în acelaşi timp s-o ia în căsătorie pe moabita Rut, el a bătut în retragere, explicând că o atare acţiune i-ar strica moştenirea.

El ar fi fost nevoit să consacre timp şi energii, având grijă de proprietatea lui Rut, existând astfel posibilitatea să-şi fi neglijat propria sa avere. În plus, pământul acesta ar fi ajuns, în final, în mâna moştenitorilor lui Rut, nu în a lui.

Comentând pe margine omisiunii numelui rudei mai apropiate a lui Rut, Matthew Pooie scrie: Negreşit Boaz ştia cum îl cheamă pe acesta şi i s-a adresat pe acest nume. Dar autorul sacru omite acest nume, în parte şi pentru faptul că nu a fost necesar ca numele să fie cunoscut

cititorilor. Dar în primul rând l-a omis în semn de dispreţ, ca o pedeapsă dreaptă pentru cel ce, nefiind dispus să perpetueze numele fratelui său, era în pericol de a şi-l pierde pe al său.

Această rudă mai apropiată este considerată de mulţi ca fiind o întruchipare a legii. Zece martori (cele zece porunci) confirmă incapacitatea sa de a-l răscumpăra pe păcătos. „Legea nu poate să-i răscumpere pe cei pe care îi condamnă, deoarece asta ar contraveni propriului său scop." Legea nu putea răscumpăra deoarece era prea slabă, din pricina cărnii (Romani 8:3).

Refuzul rudei mai apropiate de a exercita dreptul de răscumpărare l-a eliberat astfel pe Boaz, care, ocupând locul imediat următor în această ierarhie, putea acum să se însoare cu Rut.

În zilele acelea, toate tranzacţiile privitoare la răscumpărare sau schimb de bunuri se confirmau prin scoaterea de către una din părţi a sandalei şi înmânarea ei celeilalte părţi. De fapt legea prevedea ca văduva să scoată sandala rudei care refuza să efectueze răscumpărarea şi s-o scuipe în obraz (Deuteronom 25:9). În acest caz, ruda mai apropiată nu trebuia decât să ia sandala şi s-o dea lui Boaz.

De îndată ce Boaz a primit sandala, a anunţat că va cumpăra proprietatea lui Elimelec şi o va lua în căsătorie pe moabita Rut. Cei care au asistat la această tranzacţie l-au binecuvântat pe Boaz, dorindu-i ca urmaşii să fie la fel de numeroşi ca cei ai Rahelei şi Leii. Menţionarea lui Perez, odrasla lui Tamar şi Iuda, trece cu vederea aspectele sordide ale acelei istorii, concentrându-se asupra faptului că şi acesta a constituit un caz de căsătorie levirată, între un israelit şi o străină.

VI. GENEALOGIA REGALĂ A LUI DAVID URMĂRITĂ PÂNĂ LA OBED (4:13-22)

Boaz s-a căsătorit cu Rut, care i-a născut un fiu pe nume Obed (slujitor). Naomi a preluat copilul ca şi când ar fi rost al ei, asumându-şi rolul de bonă şi îngrijidu-l.

Obed a devenit ulterior străMoşul lui Iese (Isai), tatăl lui David. Astfel cartea Rut se încheie cu o scurtă genealogie a lui David (preaiubit) care urma să se înscrie în genealogia globală, a marelui Fiu al lui David, Domnul Isus Cristos (Matei 1). Această genealogie nu se vrea a fi completă. Salmon a trăit la începutul perioadei judecătorilor iar David nu s-a născut decât la începutul perioadei regilor, între cele două coordonate existând un interval de aproape 400 de ani. Totodată unele nume sunt intenţionat omise din genealogiile biblice.

Cu această succintă genealogie, care se încheie cu David, cititorul este pregătit pentru a trece la următoarea secţiune, a monarhiei, abordând cărţile care vin la rând în ordinea Bibliei: 1 şi 2 Samuel.

clickbible.org